

άρραγι τό, άμάρτ. άρράι Κρήτ.

Ύποκορ. τοῦ οὐσ. άρραγός.

1) Μικρός άσκός γάλακτος. 2) Μικρά πήρα εκ δέυ-
ματος έριφίου ή άρνίου χρησιμοποιουμένη υπό τών ποι-
μένων και τών κυνηγών προς έναπόθεσιν τών χρησίμων
αὐτοῖς πραγμάτων. Συνών. άρραγούλλι 1.

άρραγιστος επίθ. σύνηθ. άρράιστος πολλαχ.

Έκ τοῦ στερητ. ά- και τοῦ επίθ. *ραγιστός <ρα-
γίζω.

1) Ο μη ραγείς, άρραγής σύνηθ.: Γυαλι-ποτήρι-πιάττο
άρραγιστο. Άγγειά άρραγιστα σύνηθ. || Φρ. Άρραγιστη καρ-
διά (επί ανθρώπου σκληροῦ) πολλαχ. 2) Μεταφ. επί άν-
θρώπου, άκαμπτος, άκλόνητος Α.Ρουμελ. (Στενήμαχ. Φι-
λιπούπ.)

άρραγός ό, Άντικύθ. Ήπ. Κρήτ. Κύθηρ. Πελοπν.
κ.ά. — ΚΚρυστάλλ. Έργα 2, 40 άρραός Κάλυμν.

Έκ τοῦ άρχ. επίθ. άρραγής. Ίδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2, 10
και έν Έπιστ. Έπετ. Πανεπ. 7 (1910/1) 54.

1) Άσκός εκ δέυματος νεαροῦ ζώου, έριφίου συνήθως
ή άμνοῦ, χρησιμεῶν εις έναπόθεσιν γάλακτος ή τυροῦ
Άντικύθ. Ήπ. Κρήτ. Κύθηρ. Πελοπν.: Φρ. Διάλε, όσο πιῆς
από τον άρραγό μου γάλα! (ήτοι οὐδόλως θά πιῆς) Κρήτ.
|| Παροιμ. φρ. Παλαιοῦ άρραγοῦ βασιτάγια (επί λόγων και
πραγμάτων παλαιῶν ή πεπλασμένων) Κρήτ. || Άσμ.

Βάλλω 'ς τό καλάθι γάλα | και 'ς τον άρραγό κοντάλια
(σκωπτικόν) Πελοπν.

Ός είναι τὰ λινόξυλα, έτο' ήσα δά μαλλιά τζη,
σὰ τζοῖ μεσάτους άρραγούς ήσα δά δυό βυζιά τζη

Κρήτ. β) Κάδος δερμάτινος δι' οὔ ανασύρεται τό ὕδωρ
εκ τών φρεάτων, άντλημα Κάλυμν. Συνών. ιδ. έν λ.
ανασυρτάρι. γ) Πήρα δερματίνη τών ποιμένων και
τών κυνηγών εις την όποίαν θέτουν χρήσιμα αὐτοῖς πράγ-
ματα ή τὰ θηράματα Ήπ. Κρήτ. — ΚΚρυστάλλ. ένθ' άν.:
Γεμάτο φερε τον άρραγό πέροδικες και λαγούς Κρήτ. || Ποίημ.

Άπαρατάω τό ραβδί, κορεμάω τον άρραγό μου,
την κόρη άρπάζω όχ τὰ μαλλιά και την φιλω 'ς τὰ χεῖλη
ΚΚρυστάλλ. ένθ' άν. Πβ. άρράγι 2. 2) Άγγειον πή-
λινον εις τό όποῖον άμέλγουν και μετακομίζουν τό γάλα
Κύθηρ. Συνών. ιδ. έν λ. άρμεγάρι.

άρραγούδι τό, άμάρτ. 'ραγούδι Χίος.

Ύποκορ. τοῦ οὐσ. άρραγός δια τῆς καταλ. -οῦδι.
Μικρόν πήλινον άγγειον.

άρραγούλλι τό, Κρήτ. άραούλλι Κάλυμν.

Ύποκορ. τοῦ οὐσ. άρραγός δια τῆς καταλ. -οῦλλι.

1) Μικρά δερματίνη πήρα, άσκίδιον Κρήτ.: Αἶνιγμ.
Άρμυρός κι ανάλατος, 'ς τ' άρραγούλλι κορέμειται,
ροβίθ' ει' γε ἄ δ' άνοιώσης!

(λέγεται παιγνιωδῶς επί πραγμάτων προδήλων). Συνών.
άρράγι 2. 2) Λίθος ή κέραμος ή άλλο τι πρᾶγμα πα-
ρεμφερές τό όποῖον δένουν τὰ παιδιά παίζοντα και έλ-
κουν όπισθεν των (θά έλέγετο κατ' άρχάς οὔτω θραῦσμα
άγγείου πηλίνου. Πβ. άρραγός 2) Κάλυμν.

άρραμματάριστος επίθ. άμάρτ. άρραμματάρι-
στος Μακεδ.

Έκ τοῦ στερητ. ά- και τοῦ επίθ. *ραμματαριστός
<ραμματαρίζω.

Ο μη διαπεπερασμένος δια νήματος, ό μη όρμαθισμέ-
νος, επί καρπῶν, οῖον σύκων, σπερμάτων άμυγδάλου και
καρύου κττ.

άρράντιστος επίθ. Πελοπν. (Άρκαδ. κ.ά.) άρρέντι-
στος Πελοπν. (Καλάβρυτ. Μάν.) άρρέντιγος Πελοπν. (Άν-
δρίτσ. Κορινθ. Μεσσο. Παππούλ.) άρρέντ'γους Στερελλ.
(Αἰτωλ.)

Έκ τοῦ στερητ. ά- και τοῦ άμάρτ. επίθ. ραντιστός
<ραντίζω.

Ο μη ραντισθείς, ό μη ψεκασθείς, συνήθως επί άμπέ-
λου μη ψεκασθείσης δια θεϊκοῦ χαλκοῦ ένθ' άν.: Άμπέλι
άρράντιστο Άρκαδ. Άρρέντιγα άμπέλιμα Κορινθ. Άρρέντ'γα
σταφύλια Αἰτωλ.

άρραρούτι τό, κοιν. άρραρούτ' βόρ. ιδιώμ. άρρα-
ρότιν Πόντ. (Κερασ.) άρραρότι Κωνπλ. άρραρότ' Πόντ.
(Σάντ. Χαλδ.) άρραρούθι Νίσυρ.

Έκ τοῦ Άγγλ. arrow-root.

1) Άμυλώδης οὐσία λαμβανομένη από τὰς κονδυλώ-
δεις ρίζας τοῦ φυτοῦ μαραντίας τῆς καλαμοειδοῦς (ma-
rantha arundinacea) κατάλληλος ως τροφή τών βρεφῶν
(Πβ. ΠΓεννάδ. 639) κοιν.: Έβρασαν τὰ ρεβίθια κ' έγιναν
άρραρούτι (έβρασαν ὑπέρ τό δέον και έχυλοποιήθησαν)
Πελοπν. || Φρ. Είναι για άρραρούτι πρᾶ (επί νωδοῦ γέροντος)
Πελοπν. (Άρκαδ.) 2) Ρυζάλευρον ή άλλο τι άμυλον
όμοιον προς άρραρούτι Κωνπλ. Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

άρραφος επίθ. άρραφτος πολλαχ. και Πόντ. (Κερασ
Χαλδ.) άρραφτους βόρ. ιδιώμ. άδαφτε Τσακων. άνέρ-
ραφτος Νάξ. (Άπύρανθ.) άρραφος κοιν. και Πόντ. (Κε-
ρασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Όφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) άρ-
ραβος Άθήν. Πελοπν. (Κορινθ. Λακων.) κ.ά. άρραφους
βόρ. ιδιώμ.

Τό μεταγν. επίθ. άρραφος. Τό άρραβος εκ τοῦ
ράβω, τό δέ άρραφτος εκ τοῦ ράφτω. Δια τό άνέρ-
ραφτος ιδ. ά- στερητ. 1 δ.

Ο μη έρραμμένος, ό μη ραφείς ένθ' άν.: Άρραφο σεν-
τόνι-φόρεμα-φουστάνι κττ. Άρραφη ποδαῖ κοιν. Άρραβα
σκουτιά Τρίκκ. Άρραφα λώματα (ένδύματα) Τραπ. Χαλδ.
Άρραφο ζουπούνα Όφ. || Παροιμ. Άρραφ' άρραφούμενα,
κολοκύθια τούμπανα, κοκκιά μαγειρομένα (επί λόγων άσυναρ-
τήτων. Τό άρραφούμενα πεπλασμένον άνευ οὔδεμιᾶς
σημ.) Λακων. Ράφτης άρραφτος, μαραγκός ξεκάρφωτος (επί
άνθρώπου παραμελοῦντος εις τον έαυτόν του την ιδίαν
τέχνην) Αἶγιν.

άρραφούμενα, ιδ. άρραφος.

άρραχα επίρρ. Προπ. (Άρτάκ.) — ΜΦιλήντ. Θρυλ. 37.

Πιθανῶς έξ άρχ. επίθ. *άρρεγχος. Πβ. ρέγχος.

Άνευ θορούβου, εὔχρηστος συνήθως ή λ. ως ναυτικός
όρ.: Άρραχα! (ένν. κωπηλατεῖτε! παράγγελμα προς τούς
κωπηλάτας) Άρτάκ. || Ποίημ.

Σύνωρα βάρκα κατάσπρη... | πάει κατά τον πύργο
και μέσα λάμνει άρραχα μονάχο παλληκάρι

ΜΦιλήντ. ένθ' άν.

άρρεγουλαρισιά ή, Σῦρ.

Έκ τοῦ επίθ. άρρεγουλάριστος κατά παρασχετι-
σμόν και προς τον άντιπαρακείμενον άόρ. ρεγουλάρισα
τοῦ ρ. ρεγουλάρω. Ίδ. ΆνθΠαπαδόπ. έν Άφιερ. εις
ΓΧατζιδ. 121 κέξ.

Έλλειψις τάξεως.

άρρεγουλάριστος επίθ. πολλαχ. άρρεουλάριστος
Νάξ. (Άπύρανθ.)

Έκ τοῦ στερητ. ά- και τοῦ επίθ. *ρεγουλαριστός
<ρεγουλάρω.

Ὁ μὴ κεκανονισμένος, ὁ μὴ τακτοποιημένος: Ἀρρεγου-
λάριστο ρολοὶ πολλαχ. Ἀρρεουλάριστη τὴν ἔχεις τὴν ὄυλα καὶ
αὐτὸ ὄλο ξουμάρισι σὲ βαστᾶ (ἀκανόνιστον ἔχεις τὸν λαί-
μιόν, δηλ. τρώγεις ὅ,τι τύχη, καὶ διὰ τοῦτο σὲ βαστᾶ εὐκοι-
σιότης) Ἀπύρανθ.

ἀρρέγουλος ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὖσ. *ρέγουλα*.

Ὁ μὴ ἔχων τάξιν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ἀκατάστατος.

ἀρρεμπέλευτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀρρεδέλευτος Νάξ.
Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ρεμπελευτός <*ρε-
ρεμπελεύω*.

Ὁ μὴ ζῶν ἐν ἀταξίᾳ καὶ ἀτημελησίᾳ, ὁ μὴ ἀκατάστα-
τος: Ἀρρεδέλευτος εἶν' ἀκόμα, μὰ θὰ ρεδελέψῃ.

ἀρρετσίνωτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀρρετσίνουτος Εὐβ. (Αὐ-
λωνάρ. Κονίστρ.) ἀρρετσίνουτους βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ρετσινωτός <*ρε-
ρετσινώνω*.

1) Ὁ μὴ περιέχων ρητίνην σύνηθ.: Κρασι-ξίδι ἀρρε-
τσίνωτο σύνηθ. Ἀρρετσίνουτου ξύλου Μακεδ. || Φρ. Διάβο-
λος ἀρρετσίνωτος (ἀμιγής, καθαρὸς ρητίνης, ἦτοι τέλειος,
σωστός. Ἐπὶ ἀνθρώπου παμπονήρου) Ἀθῆν. κ. ἀ. Ἀντίθ.
ρετσινᾶτος, *ρετσινωμένος* (ἰδ. *ρετσινώνω*). 2)
Ὁ μὴ ἐπιχειρισμένος διὰ ρητίνης Σίφν.: Τὰ μισὰ βαρέλλια
εἶναι ρετσινωμένα, τ' ἄλλα μισὰ ἀρρετσίνωτα. 3) Μεταφ.
ὁ καθ' οὗ δὲν ἐπερρίφθη ψόγος ἰδίᾳ δημοσίᾳ, ἐκεῖνος ποῦ
δὲν τοῦ κόλλησαν ρετσινῆ ἀ Λεξ. Δημητρ.: Μὲ τὴν
παλαιοεφημερίδα του κάνενα δὲν ἄφησε ἀρρετσίνωτο.

ἀρρήματα ἐπίρρ. Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀρρήματος.

Χωρὶς νὰ εἶπη τίς τι: Ἀρρώτητα καὶ ἀρρήματα (χωρὶς νὰ
ἐρωτήσῃ καὶ νὰ εἶπη τι).

ἀρρήμαχος ἐπίθ. Πελοπν. (Μάν.) — Λεξ. Δημητρ.
ἀρρήμαχους Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀρρήμαστος Πόντ. (Τραπ.)
ἀνερήμαστος Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ρημαχτός <*ρη-
μάζω*.

Ὁ μὴ ἐρημωθεὶς ἐνθ' ἄν.: Δὲν ἄφησε ἀμπέλι-κῆπο-χω-
ράφι ἀρρήμαχο Λεξ. Δημητρ. Ὁλ' ἐρημάγαν καὶ τ' ἐκείνου
τ' ὀσιπ' ἐπέμ' νεν ἀνερήμαστον ἢ ἀρρήμαστον Τραπ.

ἀρρητος ἐπίθ. Κύπρ. Οὐδ. πληθ. ἀρρητα κοιν. καὶ
Πόντ. (Οἶν.) ἀρρατα σύνηθ. καὶ Καπ. (Ἀραβάν.) Πόντ.
(Σινώπ.) ἀρρ'τα Πελοπν. (Γύθ. Λακων. Μάν. κ. ἀ.) ἀρραθα
Πελοπν. (Μεσσ. κ. ἀ.) Πόντ. (Χαλδ.) Στερελλ. (Ἀκαρναν.)
ἀρραθρα Σύμ. ἀρρατα Λέσβ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀρρητος. Τὸ ἀρραθα ἐκ τοῦ ἀρρατα
μάρατα μετὰ προθετ. μ κατ' ἐπίδρασιν τῆς Τουρκικῆς,
ὄθεν ἀρρατα μάραθα ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ φυτὸν
μάραθο-θα καὶ περαιτέρω ἀρραθα. Τὸ ἀρρατα ἐκ
τοῦ ἀρρατα μάρατα-ἀρρατα μάρατα ἐκ παρ-
ετυμ. πρὸς τὸ φυτὸν ἀμάρατο. Ἰδ. ΣΨάλτην ἐν Ἀθηναῖ
27 (1915) Λεξικογρ. Ἀρχ. 107 κέξ.

1) Ὁ μὴ λαλῶν, ἄλαλος, ἄφωνος Κύπρ.: Εἶπεν μου τόσα
λόγια τῷ ἐγὼ ἔμειν' ἀρρητος. 2) Οὐδ. πληθ., λόγοι ἀσυνάρ-
τητοι καὶ ἄνευ νοῦ, ἀνοησίαι, φλυαρίαι κοιν. καὶ Καπ.
(Ἀραβάν.) Πόντ. (Οἶν. Σινώπ. Χαλδ.) μόνον εἰς τὰς παροιμ.
φρ. Ἀρρητ' ἀθέμιτα. Ἀρρατα θέματα πολλαχ. Ἀρρητα θέματα
Κάρπ. Ἀρρητα ρήματα (πβ. Κ.Δ. Παύλ. Ἐπιστ. Β' Κορινθ. 12,4
ἠρπαγή εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἀρρητα ρήματα,

ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι) Ἡπ. (Ἰωάνν.) Κύπρ. (Λεμεσ).
Ἀρρατα θαύματα Πελοπν. (Ὀλυμπ.) Ἀρρατ' ἀθέμιτα Οἶν.
Ἀρρατα τοὶ θέματα Ἀθῆν. (παλαιότ.) Ἀρρατα τέματα Ἀρα-
βάν. Ἀρρατα ρήματα Πελοπν. (Λάστ.) Ἀρρ'τα θέματα Λακων.
Ἀρρ'τα ρήματα Γύθ. Μάν. Ἀρραθα μάραθα Ἀκαρναν.
Μεσσ. Χαλδ. Ἀρραθρα μάραθρα Σύμ. Ἀρρατα μάρατα
Λέσβ. Ἀρρητα θέματα, κουκκιά τηνιασμένα Κάρπ. Ἀρ-
ρητα ρήματα κὶ νιρὰ κουπανισμένα Ἰωάνν. Ἀρρατα μήρατα
Πελοπν. (Παππούλ.) Ἀρρατα θέματα, κουκκιά μαγειρε-
μένα Λυκ. (Λυβύσσ.) Χίος Ἀρρατα θέματα, κουτοῖα μαγε-
ρεμένα Ἀθῆν. (παλαιότ.) Ἀρραθα μάραθα, κουκιά μαγερε-
μένα Μεσσ. Ἀρρατα θαύματα, κουκκιά μαγειρεμένα Ὀλυμπ.
Συνών. φρ. ἄλαθρα μάλαθρα (ἰδ. ἄλαλος 4), ἄπαρα
πίπερα (ἰδ. ἄπαρα). 3) Οὐδ. πληθ., σύγχυσις, ταραχὴ
Ἡπ. Κάρπ.: Ἡρτεν κ' ἔκαμεν ἀρρατα θέματα, ὀργῆς καώ-
ματα (καμώματα) Κάρπ. || Φρ. Πῆρε τ' ἀρρητα πύρατα (ἐξη-
φανίσθη) Ἡπ. 4) Ἐπιρρηματ., ἄνω κάτω, φύρδην μί-
γδην Πελοπν. (Λακων. Μάν.): Ὁ ἀέρας τὰ καμε ἀρρ'τα θέ-
ματα Λακων. Τὰ καμε ἀρρ'τα ρήματα σὺν τῆς ζουρλῆς τὰ
μαλλία Μάν.

Πβ. ἀθέμιτος.

ἀρριβάρω σύνηθ. ἀρριβάρον Λέσβ. ἀρρεβάρω
Κέρκ. Πάρ. Σέριφ. ἀρριβέρνω Σύρ. ἀρρεβέρνω Κέρκ.
(Ἀργυραῖδ.) ἀρρ'βάρω Μύκ. ἀλλιβέρνω Σίφν. ἀλλιβά-
ρον Λέσβ. ῥιβάρω Θῆρ. Κάσ. Κύθηρ. Σύρ. Τῆν. ῥε-
βάρω Πάρ. (Λεῦκ.) ῥιβέρνω Μῆλ. Σύρ. ῥεβέρνω Νάξ.
(Ἀπύρανθ.) Σέριφ. ῥουβάρω Μύκ. ῥουβέρνω Μύκ.
ῥιβάρω Σίφν. ῥιβέρνω Σίφν.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *arrivare*.

Α) Ἀμτβ. 1) Ἀφικνοῦμαι, ἐρχομαι, φθάνω ἐνθ' ἄν.:
Ἀρριβάρε ἐδῶ - ἐκεῖ - ἔς τὸ δεῖνα μέρος κττ. σύνηθ. Ἀρριβά-
ρισεν ἐκεῖ ποῦ ἔταν ἡ γυναῖκα του Μεγίστ. Ἀρρεβάρω τὸ βράδυ
σ' ἕνα χωριὸ Κέρκ. Ἐρριβάρω ὁ πατέρας μου ἀπὸ τὸ κυνήγι
Κύθν. Γλέπου σεράντα δράκοι καὶ ῥιβέρνου (φθάνουν. Ἐκ
παραμυθ.) Σύρ. || Φρ. Ποῦ ἀρρεβάρεις; (μέχρι τίνος αὐξά-
νεις τὰ ἔξοδα;) Σέριφ. || Ἄσμ.

Ἀρρεβάρω τὸ γόμα μου κ' ἤλθε τὸ δειλινό μου
Ἀργυραῖδ.

Ἀκόμη ὁ λόγος ἔστικε κὶ ὁ βασιλεὺς ῥιβέρνει
Μῆλ. Συνών. φτάνω. β) Καταντῶ Κέρκ. (Ἀργυραῖδ.):
Ἀρρεβάρω νὰ κάμη εἴκοσι ἀλεσιές. Ἀρρεβάρω ν' ἀπλοχε-
ρίσῃ ἔς τὴ μάννα του. 2) Ἐπαρκῶ Μύκ.: Τσαὶ μὰ ὀκὰ
νὰ ναι, σὲ ῥουβάρ'νε. Συνών. σώνω, φτάνω.

Β) Μετβ. 1) Προφθάνω, καταφθάνω τινὰ Θῆρ. Σίφν.
Τῆν. κ. ἀ.: Ἡ σκύλλα ἀρριβάρε τὸν ἀφέσῃ Θῆρ. Τρέχα νὰ τὸν
ἀλλιβάρης Σίφν. Τώρα τοῖς ῥιβάρ'σα ἐκεῖ Τῆν. 2) Φθάνω
τινὰ ζῶντα, ἐπιζῶ ὥστε νὰ τὸν ἴδω πρὶν ἀποθάνῃ Σέριφ.
Σίφν. Τῆν. κ. ἀ.: Τὸνε ριβάρ'σα τὸν δεῖνα Τῆν.

Πβ. *ἀρριβεύω.

***ἀρριβεύω**, ἀρριβέγ-γουω Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *arrivare*.

1) Ἀμτβ. ἀφικνοῦμαι, φθάνω: Τὰ παιδιά ἀρριβέτσαῖ
(ἔφθασαν). 2) Μετβ. προφθάνω, καταφθάνω τινὰ: Ἐ-
τοεῖνο τοὺς ἀρριβέτσε (κατέφθασε).

Πβ. ἀρριβάρω.

ἀρρίγωτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀρρίγουτους βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ριγωτός* <*ριγώνω*.

Ὁ μὴ ριγμένος, ὁ μὴ φέρων γραμμάς: Χαρτὶ ἀρρί-
γωτο. Συνών. ἀράδωτος, ἀχαράκωτος, ἀντίθ. ἀρα-
δωτός, ριγμένος (ἰδ. ριγώνω), ριγωτός, χαρα-
κωμένος (ἰδ. χαρακώτω).

